

PARTIJOS LAISVĖ IR TEISINGUMAS

Įstatai

1. Bendrosios nuostatos

- 1.1. Partija „Laisvė ir teisingumas“ (toliau – Partija) yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio teisinė forma yra politinė partija, įsteigtas ir veikiantis pagal Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymą bei šiuos įstatus (toliau – Įstatai).
- 1.2. Partija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymu, kitais teisės aktais, šiais Įstatais ir Partijos programa.
- 1.3. Partija gali turėti ženklą, vėliavą, kitą atributiką.
- 1.4. Partijos buveinės vieta keičiama Partijos valdybos sprendimu.

2. Partijos veiklos tikslai ir sritys

- 2.1. Partijos veiklos tikslai:
 - 2.1.1. tenkinti savo narių politinius interesus, padėti reikšti jų politinę valią, siekti dalyvauti įgyvendinant valstybės ir Europos Sąjungos valdžią, savivaldos teisę, dalyvaujant Seimo, Respublikos Prezidento rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimuose bei sekti išreikšti Lietuvos Respublikos piliečių politinę valią;
 - 2.1.2. įgyvendinti Partijos bei Partijos rinkimų programas;
 - 2.1.3. siekti žmogaus ir valstybės darnos bei gerovės;
 - 2.1.4. ginti žmogaus ir piliečių teises;
 - 2.1.5. įtvirtinti demokratiją, pagrįstą pamatinėmis vertybėmis – laisve, lygybe prieš įstatymą, teisingumu, solidarumu, subsidarumu;
 - 2.1.6. kurti pilietinę visuomenę ir teisinę valstybę;
 - 2.1.7. mobilizuoti žmonių politinę valią ateities gyvenimo tradicijų kūrimui;
- 2.2. Partija savo tikslų ir uždavinių siekia veiksmingomis politinėmis bei pilietinėmis priemonėmis šiose srityse:
 - 2.2.1. kiekvieno žmogaus ir kiekvienos šeimos gerovės užtikrinimo;
 - 2.2.2. valstybės valdymo, regioninės ir vietos savivaldos politikos ir valdymo, Europos Sąjungos politikos;
 - 2.2.3. švietimo, mokslo ir jaunimo reikalų;
 - 2.2.4. kūno kultūros ir sporto;
 - 2.2.5. paveldo išsaugojimo ir kultūros puoselėjimo;
 - 2.2.6. teisės ir teisėtvarkos, teisėsaugos;
 - 2.2.7. asmens ir visuomenės saugumo užtikrinimo, kovos su nusikalstamumu;
 - 2.2.8. ekonomikos, pramonės, verslo ir finansų, susisiekimo;
 - 2.2.9. kaimo reikalų;
 - 2.2.10. darbo vietų kūrimo;
 - 2.2.11. asmens ir visuomenės sveikatos reikalų;
 - 2.2.12. visuomenės socialinės apsaugos ir santarvės;
 - 2.2.13. aplinkos apsaugos ir tausojimo;
 - 2.2.14. valstybės darnos, tvarumo, tvirtumo ir jos tęstinumo;
 - 2.2.15. informacinės plėtros, kūrybinės ir žinių visuomenės formavimo;
 - 2.2.16. užsienio reikalų, išeivijos ir jų interesų gynimo;
 - 2.2.17. nacionalinio saugumo ir valstybės interesų gynimo;
 - 2.2.18. Partijos politinių ir visuomeninių programų rengimo bei įgyvendinimo;

- 2.2.19. dalyvavimo Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą;
- 2.2.20. referendumų, pilietinių akcijų, mitingų, demonstracijų ir kitų susirinkimų inicijavimo ir dalyvavimo juose;
- 2.2.21. valstybės valdžios ir vietos savivaldos teisės įgyvendinimo deleguojant ir rekomenduojant savo atstovus į valstybės ir savivaldybių valdžios, valdymo ir viešojo administravimo institucijas;
- 2.2.22. bendradarbiavimo su kitomis Lietuvos politinėmis partijomis ar politiniais komitetais;
- 2.2.23. ryšių palaikymo su kitų valstybių politinėmis partijomis bei tarptautinėmis organizacijomis, Europos politinėmis partijomis ir Europos politiniais fondais, kitais politiniais fondais, reglamentuotais Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatyme;
- 2.2.24. leidybinės veiklos, savo narių mokymo, kvalifikacijos kėlimo ir rūpinimosi jais.

3. Įstojimo į Partiją ir išstojimo, narystės sustabdymo, nutraukimo bei pašalinimo iš Partijos sąlygos ir tvarka

- 3.1. Partijos nariais gali būti Lietuvos Respublikos piliečiai, Lietuvos Respublikoje gyvenantys Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, sulaukę 18 metų, nepriklausantys kitoms Lietuvos Respublikos politinėms organizacijoms, pripažįstantys Partijos programą bei turintys 2 (dviejų) Partijos narių rekomendacijas dėl priėmimo į Partiją.
- 3.2. Asmuo, norintis tapti Partijos nariu, užpildo Partijos valdybos nustatytos formos nario anketą, kuria įsipareigoja laikytis Įstatų ir pritaria Partijos programai. Anketoje turi pasirašyti ir Partijos nariai, kurie rekomenduoja asmenį priimti į Partiją. Užpildyta nario anketa turi būti pateikiama Partijos skyriaus arba Partijos sekretoriatui.
- 3.3. Sprendimą dėl asmens priėmimo į Partiją priima Partijos skyriaus (toliau – Skyrius) susirinkimas arba Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka kitas Skyriaus kolegialus valdymo organas. Sprendimą dėl asmens priėmimo į Partiją gali priimti ir Partijos valdyba. Sprendimas turi būti priimamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo anketos įteikimo Skyriaus arba Partijos sekretoriatui.
- 3.4. Po sprendimo asmenį priimti į Partiją, asmuo privalo sumokėti nario mokestį, jei toks nustatomas. Nario mokestis, jo dydis ir jo sumokėjimo tvarka yra nustatomi Partijos tarybos sprendimu.
- 3.5. Partijos nario anketa saugoma Skyriuje, o jos kopija bei sprendimas dėl asmens priėmimo į Partiją persiunčiami Partijos sekretoriatui. Šių dokumentų pagrindu Skyriaus ir Partijos sekretoriatai įtraukia naująjį Partijos narį atitinkamai į Skyriaus narių bei į Partijos narių sąrašus.
- 3.6. Nariui išduodamas pažymėjimas. Pažymėjimo formą bei pažymėjimo išdavimo tvarką nustato Partijos valdyba.
- 3.7. Sprendimas atsisakyti asmenį priimti į Partiją gali būti skundžiamas Partijos valdybai, kurios sprendimas yra galutinis. Partijos valdybai priėmus sprendimą atsisakyti asmenį priimti į Partiją, joks kitas Partijos organas ar Skyrius negali svarstyti to asmens priėmimo į Partiją klausimo iš naujo. Asmuo, kurį buvo atsisakyta priimti į Partiją, iš naujo kreiptis dėl priėmimo į Partiją gali ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo Partijos valdybos galutinio sprendimo priėmimo arba kai išnyksta sąlygos, dėl kurių asmuo nebuvo priimtas į Partiją.
- 3.8. Asmens narystė Partijoje gali būti sustabdyta, nutraukta arba asmuo gali būti pašalintas iš Partijos, jeigu Partijos narys:
 - 3.8.1. nesilaiko šių Įstatų ar nepripažįsta Partijos programos;
 - 3.8.2. nevykdo Partijos organų sprendimų;
 - 3.8.3. savo veiksmais ar bet koku kitu būdu kompromituoja Partiją;
 - 3.8.4. pateikė prašymą jo narystę Partijoje sustabdyti arba nutraukti (išstoti iš Partijos).
- 3.9. Prašyme sustabdyti narystę Partijoje narys turi nurodyti narystės sustabdymo terminą. Laikoma, kad asmens narystė Partijoje sustabdyta nuo prašymo pateikimo momento Skyriaus arba Partijos sekretoriatui.

3.10. Prašymą dėl narystės atnaujinimo, kai narystė buvo sustabdyta Įstatų 3.9 punkto pagrindu, svarsto ir sprendimą dėl narystės atnaujinimo priima Skyriaus susirinkimas arba Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka kitas Skyriaus kolegialus valdymo organas, gavęs Partijos valdybos pritarimą. Apie Skyriaus sprendimą dėl narystės atnaujinimo Skyriaus sekretoriatas per penkiolika dienų praneša Partijos sekretariatui.

3.11. Jei narys ilgiau kaip vienus metus nustatyta tvarka iki nustatyto termino nesumoka nario mokesčio ir apie tai jį raštu (arba elektroniniu paštu) įspėjo Skyriaus sekretoriatas ar jo įgaliotas asmuo nario nurodytu adresu, tai Skyriaus susirinkimas arba Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka kitas Skyriaus kolegialus valdymo organas gali priimti sprendimą sustabdyti aktyviają nario teisę, t. y. toks narys neskaičiuojamas į susirinkimų ar kitų posėdžių kvorumus, jis netenka teisės balsuoti dėl sprendimų. Sumokėjęs nario mokesį už visą nemokėtą laikotarpį ir informavęs apie tai Skyriaus sekretariatą, narys atgauna aktyviają nario teisę. Apie tokius Skyriaus sprendimus Skyriaus sekretoriatas per penkiolika dienų praneša Partijos sekretariatui.

3.12. Sprendimą sustabdyti asmens narystę Partijoje arba pašalinti narį iš Partijos Įstatų 3.8.1. – 3.8.3. papunkčiuose nurodytais atvejais priima Partijos valdyba. Asmuo, dėl kurio priimtas sprendimas, turi teisę šį Partijos valdybos sprendimą per 15 dienų nuo jo priėmimo apskųsti Partijos Etikos komisijai. Sprendimo apskundimas nesustabdo Partijos valdybos sprendimo galiojimo. Partijos Etikos komisijos teikimu Partijos taryba artimiausiame posėdyje priima galutinį sprendimą.

3.13. Asmuo, kurio narystė Partijoje yra sustabdyta, netenka visų teisių ir pareigų Partijoje, išskyrus teisę kreiptis dėl narystės atnaujinimo arba nutraukimo. Toks asmuo negali rinkti ir būti renkamas į jokių Partijos organus, vykdyti jų pavedimų ar kitaip dalyvauti Partijos veikloje.

3.14. Sprendimą dėl sustabdytos narystės Partijoje atnaujinimo asmens, kurio narystė sustabdyta, prašymu priima tas Partijos organas, kuris priėmė galutinį sprendimą dėl narystės Partijoje sustabdymo, jei yra išnykusios aplinkybės, dėl kurių sprendimas sustabdyti narystę buvo priimtas.

3.15. Asmuo laikomas nutraukusiu narystę Partijoje nuo jo prašymo nutraukti narystę pateikimo Skyriaus ar Partijos sekretariatui dienos.

3.16. Asmeniui, kuris savo noru išstojo iš Partijos ir vėl nori tapti Partijos nariu, taikomi visi šiais Įstatais nustatyti priėmimo į Partiją reikalavimai.

4. Partijos narių teisės ir pareigos

4.1. Nario teisės:

4.1.1. rinkti, kelti savo kandidatūrą ir būti renkamu į visus Partijos ir (ar) jos struktūrinių padalinių organus;

4.1.2. teikti pasiūlymus Partijos ir (ar) jos struktūrinių padalinių organams, gauti atsakymus iš Partijos organų visais Partijos veiklos klausimais, gauti informaciją apie Partijos ir jos struktūrinių padalinių organų veiklą bei susipažinti su jų priimtais sprendimais, dokumentais ar protokolais;

4.1.3. dalyvauti Partijos ir jos struktūrinių padalinių organų posėdžiuose;

4.1.4. siūlyti Partijos kandidatus ir siūlytis būti iškelto Partijos kandidatu į valstybės ir vietos savivaldos bei Europos Sąjungos valdžios, valdymo ir viešojo administravimo institucijas;

4.1.5. gauti Partijos paramą savo kandidatūrai Respublikos Prezidento, Seimo, savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą, jeigu yra Partijos iškelto kandidatu į šias institucijas;

4.1.6. jungtis į socialinio, profesinio ar kitokio nepolitinio pobūdžio klubus Partijos viduje;

4.1.7. sustabdyti narystę Partijoje ar išstoti iš Partijos;

4.1.8. atstovauti Partijai ir jos vykdomai veiklai Lietuvoje ir užsienyje jam suteiktų įgaliojimų ribose.

4.2. Nario pareigos:

- 4.2.1. laikytis Įstatų ir vykdyti Partijos programą bei rinkimų programas;
- 4.2.2. vykdyti Partijos ir jos padalinių organų sprendimus;
- 4.2.3. dalyvauti Partijos, jos Skyrių veikloje;
- 4.2.4. nustatyta tvarka mokėti nario mokesčių;
- 4.2.5. veikti taip, kad nebūtų kenkiama Partijai. Šios pareigos turi laikytis ir asmenys, kurių narystė Partijoje sustabdyta.
- 4.3. Į Partiją priimtas asmuo vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos neturi teisės rinkti ir būti renkamas į Partijos ir Partijos skyriaus valdymo organus. Šis apribojimas netaikomas Skyriaus steigėjams.
- 4.4. Iš vieno Partijos skyriaus perėjęs į kitą Partijos skyrių narys vieną mėnesį nuo jo perėjimo dienos neturi teisės rinkti ir būti renkamas į Skyriaus valdymo organus.
- 4.5. Narys negali išsikelti pats, duoti sutikimą kitoms politinėms partijoms ar kitoms organizacijoms bei koalicijoms būti keliamas jų kandidatu Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimuose ar rinkimuose į Europos Parlamentą bei išankstinio Valdybos sutikimo.

5. Partijos organizacinė struktūra

- 5.1. Partijoje veikia šie organai:
 - 5.1.1. Partijos suvažiavimas (toliau - Suvažiavimas);
 - 5.1.2. Partijos taryba (toliau - Taryba);
 - 5.1.3. Partijos valdyba (toliau - Valdyba);
 - 5.1.4. Partijos pirmininkas (toliau - Pirmininkas);
 - 5.1.5. Partijos etikos komisija (toliau – Etikos komisija);
 - 5.1.6. Partijos kontrolės komisija (toliau – Kontrolės komisija);
 - 5.1.7. Partijos atsakingasis sekretorius (toliau – Atsakingasis sekretorius).
- 5.2. Partijoje taip pat gali būti sudaromi šie organai: Partijos komitetai, klubai, centrinis rinkimų (referendumo) štabas, savivaldybių forumas (toliau – Savivaldybių forumas).
- 5.3. Teritorinė Partijos sąranga grindžiama teritoriniu skirstymu į Skyrius.
- 5.4. Narių iniciatyva, šių Įstatų nustatyta tvarka, Partijoje gali būti steigiami klubai.
- 5.5. Jei kuris nors narys pasitraukia iš kurio nors renkamo Partijos ar jos padalinio organo ar to organo renkamosios dalies (Tarybos, Valdybos, Etikos ar Kontrolės komisijų, Skyriaus tarybos ir pan.), šio organo sudėtis papildoma pirmuoju iš eilės į organo sudėtį nepatekusių ir organo veikloje sutikusiu dalyvauti pretendentu, apie tai informuojant artimiausiame Tarybos ar atitinkamo Skyriaus tarybos posėdyje. Esant vienodoms kelių asmenų teisėms užimti vietą kuriame nors iš atitinkamų Partijos ar jos padalinio organo ar to organo renkamosios dalies (Tarybos, Valdybos, Etikos ar Kontrolės komisijų, Skyriaus tarybos ir pan.), pirmenybė teikiama traukiant burtus.
- 5.6. Skyrių nuostatai, Partijos ar jos padalinių organų darbo reglamentai negali prieštarauti šiems Įstatams, o jų veiklos tikslai ir nuostatos – Partijos programai.
- 5.7. Partijos ir jos padalinių organų nariais gali būti tik Partijos nariai.

6. Suvažiavimas

- 6.1. Suvažiavimas yra aukščiausias Partijos organas.
- 6.2. Suvažiavimas šaukiamas ne rečiau kaip vieną kartą per dvejus metus.
- 6.3. Suvažiavimą šaukia Taryba Valdybos teikimu.
- 6.4. Suvažiavimas taip pat gali būti šaukiamas ir vieno trečdaliao Partijos narių arba Skyrių raštišku reikalavimu, nurodžius svarstytinus klausimus ir pateikus sprendimų projektus. Tokiu atveju Suvažiavimas turi būti sušauktas ne vėliau kaip per du mėnesius nuo reikalavimo šaukti suvažiavimą įteikimo Valdybai.
- 6.5. Apie šaukiamą Suvažiavimą delegatams turi būti pranešta elektroniniu paštu ar kitais

komunikacijos kanalais ne vėliau kaip prieš septynias dienas, o Suvažiavimo darbotvarkė, sprendimų projektai bei kiti dokumentai pateikti ne vėliau kaip prieš tris dienas iki numatytos suvažiavimo datos.

6.6. Suvažiavimas:

6.6.1. priima ir keičia Partijos įstatus, Partijos programą. Inicijatyvos teisę siūlyti Suvažiavimui keisti Partijos įstatus, Partijos programą turi Pirmininkas, Taryba paprasta balsų dauguma arba ne mažiau kaip 1/10 Suvažiavimo delegatų;

6.6.2. slaptu balsavimu, arba Suvažiavimui nusprendus, atviru balsavimu renka Pirmininką dvejų metų kadencijai, išklauso jo ataskaitą; slaptu arba, Suvažiavimui nusprendus, atviru balsavimu renka Tarybos pirmininką dvejų metų kadencijai;

6.6.3. Pirmininko teikimu tvirtina Pirmininko pavaduotojus;

6.6.4. nustato Taryboje renkamų Valdybos narių skaičių (nedaugiau kaip 17 renkamų narių);

6.6.5. išklauso ir tvirtina Kontrolės komisijos ataskaitą dėl Partijos ūkinės ir finansinės veiklos;

6.6.6. priima sprendimus dėl Partijos simbolikos;

6.6.7. priima sprendimą dėl Partijos pertvarkymo ar pabaigos (reorganizavimo ar likvidavimo);

6.6.8. gali svarstyti kitus su Partijos veikla susijusius klausimus.

6.7. Tik Suvažiavimas gali anksčiau negu nustatyta atšaukti Suvažiavime išrinktus ar tvirtintus asmenis, išskyrus jų atsistatydinimo atvejus.

6.8. Suvažiavimo delegato statusą turi:

6.8.1. Tarybos nariai;

6.8.2. Skyrių deleguoti atstovai;

6.8.3. Etikos komisijos nariai;

6.8.4. Kontrolės komisijos nariai.

6.9. Skyrių narių atstovavimo Suvažiavime kvotą nustato Taryba.

6.10. Suvažiavimas gali priimti sprendimus ir laikomas įvykusi, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų delegatų. Nustačius, kad kворumas yra, laikoma, kad kворumas yra viso Suvažiavimo metu. Jei kvorumo nėra, Suvažiavimas laikomas neįvykusi ir turi būti sušauktas pakartotinis Suvažiavimas, kuris turi teisę priimti sprendimus tik pagal neįvykusio Suvažiavimo darbotvarkę ir kuriam netaikomas kvorumo reikalavimas. Pakartotinis Suvažiavimas šaukiamas ne anksčiau kaip praėjus 5 dienoms ir ne vėliau kaip praėjus 30 dienų nuo neįvykusio Suvažiavimo dienos. Apie pakartotinį Suvažiavimą turi būti pranešta Įstatų 6.5 punkte nustatyta tvarka. Suvažiavime sprendimai priimami atviru balsavimu paprastąja balsų dauguma dalyvaujant daugiau nei pusei Suvažiavimo delegatų, jei kitaip nenustato šie Įstatai.

6.11. Suvažiavimą rengia Sekretoriatas.

6.12. Suvažiavimo darbotvarkės projektą tvirtina Taryba.

7. Taryba

7.1. Taryba yra Partijos organas, veikiantis tarp Suvažiavimų ir atskaitingas Suvažiavimui.

7.2. Išrinkus Pirmininką, iš naujo turi būti sudaryta Taryba. Tarybos įgaliojimai pasibaigia, kai į pirmąjį posėdį po Suvažiavimo, kuriame buvo išrinktas Pirmininkas, susirenka nauja Taryba.

7.3. Taryba posėdžiauja pagal savo pačios patvirtintą Tarybos darbo reglamentą. Tarybos posėdžiai rengiami Tarybos darbo reglamento nustatyta tvarka ne rečiau kaip kartą per pusmetį.

7.4. Tarybos posėdį šaukia Tarybos pirmininkas. Tarybos pirmininkas renkamas Suvažiavime dvejų metų kadencijai slaptu arba, Suvažiavimui nusprendus, atviru balsavimu.

7.5. Tarybos posėdis taip pat gali būti šaukiamas daugiau nei vieno trečdaliaus Tarybos narių raštišku reikalavimu nurodžius svarstytinus klausimus ir pateikus sprendimų projektus. Šiuo atveju posėdžiui pirmininkauti ir sprendimus pasirašyti gali ir posėdyje išrinktas Tarybos narys, jei posėdyje nedalyvauja Tarybos pirmininkas.

7.6. Apie šaukiamą Tarybos posėdį Tarybos nariams turi būti pranešta elektroniniu paštu ar kitais komunikacijos kanalais ne vėliau kaip prieš tris dienas, o posėdžio darbotvarkė, sprendimų

projektai bei kiti dokumentai pateikti ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną. Skubiais atvejais, Tarybos nariams neprieštaraujant, posėdis gali būti šaukiamas ne vėliau kaip prieš vieną dieną, kartu pateikiant dokumentų bei sprendimų projektus. Esant reikalui, Tarybos posėdžiai gali būti rengiami nuotoliniu būdu arba mišriu būdu (kai dalis narių susirenka fiziškai, kita dalis narių dalyvauja nuotoliniu būdu).

7.7. Tarybą sudaro:

7.7.1. Pirmininkas, Pirmininko pavaduotojai, Tarybos pirmininkas, Atsakingasis sekretorius;

7.7.2. Skyrių deleguoti nariai, kurių skaičius nustatomas pagal Suvažiavimo patvirtintą skyrių atstovavimo Taryboje kvotą;

7.7.3. Valdybos nariai;

7.7.4. Partijos iškelti Seimo nariai, esantys Partijos nariais;

7.7.5. Partijos deleguoti Vyriausybės nariai, esantys Partijos nariais;

7.7.6. Partijos iškelti Europos Parlamento nariai, esantys Partijos nariais.

7.8. Tarybos posėdžiams pirmininkauja Tarybos pirmininkas arba kitas Įstatuose nurodytas asmuo. Posėdžiams pirmininkauti padeda vienas ar keli Tarybos nariai.

7.9. Taryba:

7.9.1. nustato narių atstovavimo Suvažiavime kvotas Skyriams;

7.9.2. slaptu, arba Tarybai nusprendus, atviru balsavimu renka Valdybos narius dvejų metų kadencijai;

7.9.3. slaptu, arba Tarybai nusprendus, atviru balsavimu, balsavimu renka Etikos ir Kontrolės komisijos narius dvejų metų kadencijai;

7.9.4. steigia Partijos komitetus;

7.9.5. tvirtina Partijos išlaidų sąmatą ir jos vykdymo ataskaitą;

7.9.6. priima sprendimus dėl Partijos dalyvavimo Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą ir kelia kandidatus;

7.9.7. tvirtina Partijos kandidatų Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą kandidatūras, jų sąrašo eiliškumą, jų pasiskirstymą rinkimų apygardose, Partijos kandidatų savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimuose sąrašus ir gali pavesti Valdybai juos koreguoti;

7.9.8. svarsto ir aprobuoja Partijos sudaromą Vyriausybės programą, svarsto koalicinės Vyriausybės, kurioje Partija dalyvauja, programą ir tvirtina alternatyvią opozicinės Vyriausybės programą;

7.9.9. ne rečiau kaip kartą per pusę metų išklauso Valdybos veiklos ataskaitą, Partijos frakcijos Seime, o jei frakcija nesudaroma, Partijos narių - Seimo narių ir Partijos į Vyriausybę, taip pat į Europos Parlamentą deleguotų asmenų informaciją apie veiklą;

7.9.10. esant Valdybos teikimui priima galutinį sprendimą dėl jungimosi į priešrinkimines ir porinkimines koalicijas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose bei rinkimuose į Europos Parlamentą;

7.9.11. sprendžia dėl nario mokesčio, nustato nario mokesčio dydį, jo mokėjimo ir paskirstymo tvarką;

7.9.12. kartą per metus išklauso Atsakingojo sekretoriaus pristatomą nepriklausomo auditoriaus išvadą apie Partijos finansinę ir bendrą veiklą;

7.9.13. savo iniciatyva ar kitų Partijos valdymo organų teikimu gali priimti sprendimus dėl visų Partijos klausimų, išskyrus tų, kurie priskiriami išimtinai Suvažiavimo kompetencijai.

7.10. Tarybos posėdžių darbotvarkės projektą sudaro Valdyba.

7.11. Taryba gali nuspręsti savo posėdį paskelbti uždarą.

7.12. Tarybos sprendimai priimami atviru balsavimu paprastąja balsų dauguma, dalyvaujant ne mažiau nei pusei Tarybos narių, jei kitaip nenustato šie Įstatai. Tarybos sprendimu dėl visų jos kompetencijai priskirtų klausimų gali būti organizuojamas slaptas balsavimas. Jei

balsavimo rezultatai pasiskirsto po lygiai, sprendimui priimti lemiamas yra Tarybos posėdžio pirmininko balsas.

8. Valdyba

8.1. Valdyba yra Partijos kolegialus valdymo organas, atskaitingas Tarybai. Valdybos įgaliojimai pasibaigia, kai po Suvažiavimo į pirmąjį posėdį susirenka išrinkta nauja Valdyba.

8.2. Valdyba dirba pagal darbo reglamentą, patvirtintą Tarybos. Valdybos posėdžiai rengiami Valdybos darbo reglamento nustatyta tvarka. Esant reikalui, Valdybos posėdžiai gali būti rengiami ir nuotoliniu būdu ar mišriu būdu (kai dalis narių susirenka fiziškai, kita dalis narių dalyvauja nuotoliniu būdu).

8.3. Valdybą sudaro:

8.3.1. Pirmininkas, Pirmininko pavaduotojai, Tarybos pirmininkas, Atsakingasis sekretorius;

8.3.2. Taryboje rinkti nariai.

8.4. Valdyba:

8.4.1. organizuoja Partijos veiklą;

8.4.2. tvarko Partijos narių apskaitą;

8.4.3. Pirmininko teikimu skiria ir atleidžia Atsakingąjį sekretorių;

8.4.4. Pirmininko teikimu tvirtina Partijos komitetuose išrinktus komitetų pirmininkus;

8.4.5. Pirmininko teikimu skiria ir atleidžia Partijos atstovą spaudai;

8.4.6. koordinuoja politinę Skyrių, komitetų ir kitų Partijos organų veiklą, steigia ar likviduoja Partijos Analitinį centrą ir koordinuoja jo veiklą;

8.4.7. tvirtina Suvažiavimo ir Tarybos darbotvarkių projektus;

8.4.8. svarsto ir teikia pavedimus šiais Įstatais numatytais narystės, programų vykdymo ir įgaliojimų klausimais;

8.4.9. rengia Partijos išlaidų sąmatą, jos vykdymo ataskaitą ir teikia Tarybai tvirtinti;

8.4.10. svarsto Skyrių rekomendacijas dėl kandidatų sąrašo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose bei rinkimuose į Europos Parlamento sudarymo, teikia jį tvirtinti Tarybai;

8.4.11. svarsto Skyrių pateiktus kandidatų sąrašus savivaldybių tarybų ir savivaldybių merų rinkimuose, teikia juos tvirtinti Tarybai;

8.4.12. skiria Centrinio rinkimų (referendumo) štabo vadovą, jo teikimu tvirtina štabo struktūrą;

8.4.13. sprendžia dėl jungimosi į priešrinkimines ir porinkimines koalicijas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose bei rinkimuose į Europos Parlamentą;

8.4.14. svarsto Partijos ar partijos narių jungimosi į koalicijas klausimus;

8.4.15. sprendžia dėl Partijos narių teikimo atstovauti Europos Regionų komitete ir Europos Tarybos Vietos ir regionų valdžių kongrese;

8.4.16. svarsto valstybės politinę situaciją, rengia politinius Partijos pareiškimus ir pozicijas;

8.4.17. priima sprendimus Partijos veiklos klausimais, jei jie nėra šių Įstatų priskirti kitiems Partijos organams;

8.4.18. Partijos Pirmininko teikimu gali nutraukti Skyrių bei komitetų pirmininkų įgaliojimus;

8.4.19. teikia pavedimus Pirmininkui, Pirmininko pavaduotojams, Atsakingajam sekretoriui;

8.4.20. aptaria Partijos narių kandidatūras į Vyriausybės narių, Seimo Valdybos narių, Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų, Partijos frakcijos Seime seniūno ir jo pavaduotojų, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigas.

8.5. Valdybos posėdžius šaukia, jų darbotvarkes bei pagal ją numatytų priimti sprendimų projektus teikia ir posėdžiams pirmininkauja Pirmininkas arba jo įgaliotas Pirmininko pavaduotojas.

8.6. Valdybos posėdis taip pat gali būti šaukiamas ne mažiau kaip vieno trečdaliaus Valdybos narių, pateikusių jo darbotvarkę ir pagal ją numatytų priimti dokumentų projektus, reikalavimu. Tokiu atveju Pirmininkas arba jo įgaliotas Pirmininko pavaduotojas privalo sušaukti Valdybos posėdį ne vėliau kaip per tris dienas nuo reikalavimo įteikimo dienos. Šiuo atveju posėdžiui

pirmininkauti ir sprendimus pasirašyti gali ir posėdyje išrinktas Valdybos narys.

8.7. Apie šaukiamą Valdybos posėdį Valdybos nariams turi būti pranešta elektroniniu paštu ar kitais komunikacijos kanalais ne vėliau kaip prieš tris dienas, o posėdžio darbotvarkė, sprendimų projektai bei kiti dokumentai pateikti ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną. Skubiais atvejais, Valdybos nariams neprieštaraujant, posėdis gali būti šaukiamas ne vėliau kaip prieš vieną dieną, kartu pateikiant ir darbotvarkę, sprendimų projektus bei kitus dokumentus.

8.8. Valdybos sprendimai priimami posėdžiuose paprastą balsų daugumą balsuojant ne mažiau nei pusei Valdybos narių, jei kitaip nenustato šie Įstatai. Jei balsavimo rezultatai pasiskirsto po lygiai, sprendimui priimti lemiamas yra Valdybos posėdžio pirmininko balsas.

9. Pirmininkas

9.1. Pirmininkas yra Partijos vadovas, Valdybos pirmininkas, vienasmenis Partijos valdymo organas, kuris vadovauja Partijai ir yra politinis organizacijos lyderis.

9.2. Pirmininkas, laikydamasis šių Įstatų ir vykdydamas Partijos programą, atstovauja Partijai.

9.3. Partijos Pirmininkas, Pirmininko pavaduotojai, Atsakingasis sekretorius, vykdydami Valdybos pavedimus, užtikrina kasdienę Partijos, jos valdymo organų ir padalinių veiklą.

9.4. Pirmininkas renkamas Suvažiavime dvejų metų kadencijai slaptu balsavimu, arba Suvažiavimui nusprendus, atviru balsavimu.

9.5. Pirmininko pavaduotojų skaičius nustatomas Suvažiavime. Pirmininkas teikia Suvažiavimui tvirtinti Pirmininko pavaduotojų kandidatūras. Pirmininko pavaduotojai tvirtinami dvejų metų kadencijai.

9.6. Pirmininkas gali kviesti Partijos valdymo organų ar padalinių vadovų pasitarimus.

9.7. Pirmininkui nesant, atsistatydinus ar negalint toliau eiti pareigų, Pirmininko įgaliojimai pereina Tarybos Pirmininkui. Šiam negalint eiti Pirmininko pareigų, Valdybos įgaliotam Pirmininko pavaduotojui. Pirmininkui laikinai išvykus ar jo atostogų metu, Pirmininko įgaliojimai laikinai pereina Tarybos Pirmininkui. Šiam negalint laikinai eiti Pirmininko pareigų, Valdybos įgaliotam Pirmininko pavaduotojui.

9.8. Pirmininkui nesant ar negalint eiti pareigų ilgiau nei pusę metų, Taryba privalo šaukti Suvažiavimą ir rinkti Pirmininką bei sudaryti kitus suvažiavime renkamus ar tvirtinamus Partijos valdymo organus.

9.9. Pirmininko ir (ar) Tarybos pirmininko, Pirmininko pavaduotojų kadencijai pasibaigus Pirmininkas, Tarybos pirmininkas ir (ar) Pirmininko pavaduotojai laikinai eina pareigas iki naujo Pirmininko išrinkimo bei, atitinkamai, Tarybos pirmininko išrinkimo ir Pirmininko pavaduotojų patvirtinimo.

9.10. Pirmininko pavaduotojų kompetenciją nustato Pirmininkas ir šie Įstatai.

10. Etikos komisija

10.1. Etikos komisija, kurią sudaro 7 (septyni) nariai, yra Partijos organas, vykdamas šiuose Įstatuose pavestas funkcijas. Komisija renkama dvejų metų kadencijai.

10.2. Etikos komisija yra Įstatų aiškinimo, jų vykdymo priežiūros, konfliktų ir ginčų tarp Partijos organų ar narių sprendimo organas.

10.3. Etikos komisija nagrinėja ir savo kompetencijos ribose priima sprendimus dėl narystės, jos sustabdymo, pašalinimo iš Partijos, taip pat narystės atnaujinimo klausimais, svarsto Įstatų, programos bei rinkimų programų pažeidimus bei, remdamasi Įstatais, sprendžia ginčus tarp narių, narių ir Partijos ir jos padalinių organų bei tarp Partijos organų, jos padalinių organų.

10.4. Etikos komisija teikia išvadą dėl kilusių neaiškumų Partijos Įstatų aiškinimo, taikymo ar Partijos ar jos padalinių organų priimtų sprendimų vykdymo tvarkos.

10.5. Etikos komisija savo iniciatyva ar Valdybos pavedimu atlieka tyrimą dėl nario veiklos, galimai prieštaraujančios Partijos Įstatams arba programai ar kenkiančios Partijai apskritai, ir dėl to pagal savo kompetenciją priima nutarimus.

- 10.6. Į Etikos komisiją turi teisę kreiptis kiekvienas narys bei Partijos ar jos padalinio organas, taip pat dėl narystės atnaujinimo asmenys, kurių narystė yra sustabdyta ar kurie yra pašalinti iš Partijos. Etikos komisija nenagrinėja kreipimųsi dėl Suvažiavimo ar Tarybos sprendimų.
- 10.7. Etikos komisija išsirenka pirmininką ir jo pavaduotoją (-us), apie tai informuoja Pirmininką ir Sekretoriatą.
- 10.8. Etikos komisijos sprendimai priimami paprastąja balsų dauguma dalyvaujant ne mažiau kaip pusei Etikos komisijos narių.
- 10.9. Etikos komisija veikia pagal savo darbo reglamentą, patvirtintą Tarybos.
- 10.10. Etikos komisijos nariai negali būti Valdybos nariais.

11. Kontrolės komisija

- 11.1. Kontrolės komisija, kurią sudaro 5 (penki) nariai, yra Partijos organas, vykdamas šiuose Įstatuose pavestas funkcijas. Komisija renkama dvejų metų kadencijai.
- 11.2. Kontrolės komisija tikrina Partijos turto ir lėšų naudojimą.
- 11.3. Kontrolės komisija išsirenka pirmininką ir jo pavaduotoją (-us), apie tai informuoja Pirmininką ir Sekretoriatą.
- 11.4. Kontrolės komisijos sprendimai priimami paprastąja balsų dauguma dalyvaujant ne mažiau nei pusei Kontrolės komisijos narių.
- 11.5. Kontrolės komisija veikia pagal savo darbo reglamentą, patvirtintą Tarybos.
- 11.6. Kontrolės komisijos nariai negali būti Valdybos nariais.

12. Atsakingasis sekretorius ir sekretoriatas

- 12.1. Atsakingasis sekretorius yra Partijos organas, administruojantis jos organizacinę-ūkinę veiklą. Sekretoriatas padeda Atsakingajam sekretoriui įgyvendinti šiais Įstatais pavestas funkcijas.
- 12.2. Sekretoriato darbuotojai dirba pagal darbo sutartį arba savanoriško darbo sutarties pagrindu.
- 12.3. Sekretoriato darbo reglamentą tvirtina Valdyba.
- 12.4. Atsakingasis sekretorius:
 - 12.4.1. vadovauja sekretoriatui ir organizuoja jo veiklą;
 - 12.4.2. teikia Valdybai finansininko kandidatūras;
 - 12.4.3. priima į darbą ir atleidžia etatinius Partijos darbuotojus pagal Pirmininko suteiktą įgaliojimą;
 - 12.4.4. Pirmininko įgaliojimu atstovauja Partijai ūkiniuose ir organizaciniuose santykiuose su Lietuvos Respublikos ir užsienio juridiniais ir fiziniais asmenimis;
 - 12.4.5. suderina su Skyriais jų nuostatus;
 - 12.4.6. organizuoja Suvažiavimo, Tarybos, Valdybos ir Pirmininko sprendimų vykdymą;
 - 12.4.7. koordinuoja organizacinę Partijos, jos Skyrių, kitų Partijos organų veiklą, teikia jiems informaciją ir metodinę paramą;
 - 12.4.8. registruoja Skyrius, klubus, apie tai informuoja Valdybą;
 - 12.4.9. rengia Suvažiavimus, Tarybos, Valdybos, komitetų, Etikos bei Kontrolės komisijų, Savivaldybių forumo posėdžius, seminarus, konferencijas, kitus renginius;
 - 12.4.10. tvarko Suvažiavimų, Tarybos, Valdybos, Pirmininko, Etikos ir Kontrolės komisijų, Savivaldybių forumo, Sekretoriato raštvedybą ir archyvą;
 - 12.4.11. kartu su Skyriais veda narių apskaitą;
 - 12.4.12. palaiko Partijos ryšius su kitais asmenimis Lietuvoje ir užsienyje, teikia informaciją;
 - 12.4.13. organizuoja Partijos leidybinę veiklą;
 - 12.4.14. kartu su Centriniais rinkimų (referendumo) štabu organizuoja Partijos rinkimų kampanijas, referendumus;

- 12.4.15. tvarko ūkinius reikalus, lėšas ir turimą bei valdomą turtą, veda finansinę apskaitą;
 - 12.4.16. vykdo Tarybos patvirtintą Partijos išlaidų sąmatą pagal Pirmininko suteiktą įgaliojimą;
 - 12.4.17. sudaro sutartį pagal Pirmininko suteiktą įgaliojimą su audito įmone dėl Partijos finansinės ir bendros veiklos audito atlikimo, kai auditą būtina atlikti pagal galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus;
 - 12.4.18. vykdo kitas funkcijas, kurias numato šie Įstatai ar Atsakingajam sekretoriui paveda kiti Partijos organai šių Įstatų nustatyta tvarka.
- 12.5. Atsakingasis sekretorius ir sekretoriato darbuotojai (dirbantys tiek pagal darbo sutartis, tiek kitokiais pagrindais) negali būti Etikos, Kontrolės komisijų nariai.

13. Skyriai

- 13.1. Skyrius yra struktūrinis Partijos padalinys, turintis savo buveinę ir atliekantis šiuose Įstatuose nustatytas funkcijas.
- 13.2. Skyriai steigiami Lietuvos Respublikos savivaldybių teritorijų pagrindu. Skyriai gali būti steigiami ir užsienyje, Lietuvos Respublikos piliečių gyvenamose vietovėse (bendruomenėse).
- 13.3. Sprendimą dėl Skyriaus steigimo ar jo panaikinimo priima Valdyba. Steigiamąjį Skyriaus susirinkimą per Valdybos nurodytą terminą šaukia Valdybos įgalioti Partijos nariai. Skyriaus steigiamojo susirinkimo sušaukimo tvarką bei Skyriaus registravimo tvarką nustato Pavyzdiniai Skyriaus nuostatai, kuriuos tvirtina Valdyba. Pavyzdinių Skyriaus nuostatų pagrindu yra rengiami Skyrių nuostatai.
- 13.4. Skyrius gali būti steigiamas esant ne mažiau kaip penkiems to pageidaujantiems Partijos nariams.
- 13.5. Skyrius gali būti skirstomas į struktūrinius padalinius – poskyrius. Sprendimus dėl Skyrių poskyrių steigimo ar panaikinimo priima Skyriaus susirinkimas. Poskyrių organų sudarymo tvarką bei jų kompetenciją nustato Skyriaus nuostatai.
- 13.6. Skyrius veikia pagal Skyriaus nuostatus. Skyriaus nuostatus, suderintus su Atsakinguoju sekretoriumi, priima ir keičia Skyriaus susirinkimas. Nuostatai negali prieštarauti šiems Įstatams ir Tarybos patvirtintiems Pavyzdiniams Skyriaus nuostatom.
- 13.7. Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka Skyriuje turi būti sudaryti (išrinkti, paskirti, patvirtinti) ir veikti šie organai:
- 13.7.1. Skyriaus susirinkimas;
 - 13.7.2. Skyriaus pirmininkas;
 - 13.7.3. Skyriaus taryba;
 - 13.7.4. Skyriaus sekretorius;
 - 13.7.5. Skyriaus kontrolierius (kontrolės komisija).
- 13.8. Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka Skyriuje gali būti sudaromi (renkami, skiriami, tvirtinami) ir šie organai:
- 13.8.1. Skyriaus prezidiumas;
 - 13.8.2. Skyriaus pirmininko pavaduotojas (pavaduotojai);
 - 13.8.3. Skyriaus rinkimų štabas;
 - 13.8.4. Skyriaus komitetai.
- 13.9. Skyriaus susirinkimas yra aukščiausias Skyriaus organas. Skyriaus susirinkimą sudaro visi Skyriaus nariai. Jeigu Skyriuje yra daugiau kaip vienas šimtas narių ir Skyrius yra susiskirstytas į poskyrius, Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka Skyriaus kolegialus valdymo organas gali nustatyti Skyriaus poskyriams poskyrio narių atstovavimo Skyriaus susirinkime kvotas.
- 13.10. Skyriaus susirinkimas Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka turi būti šaukiamas ne rečiau kaip kartą per metus arba kai to, nurodę svarstomus klausimus, reikalauja daugiau kaip vienas trečdalis Skyriaus narių.

13.11. Skyriaus susirinkimas:

13.11.1. priima ir keičia Skyriaus nuostatus. Skyriaus nuostatai gali būti keičiami tik jų projektą iš esmės suderinus su Atsakinguoju sekretoriumi;

13.11.2. slaptu balsavimu dvejų metų kadencijai renka Skyriaus pirmininką, Skyriaus kontrolierių (Kontrolės komisiją);

13.11.3. Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka sudaro (renka, skiria, tvirtina) kitus Skyriaus organus, jei tokie turi būti sudaromi pagal Skyriaus nuostatus;

13.11.4. nustato Skyriaus kandidatų į savivaldybės tarybą sąrašo eiliškumą, savivaldybės mero kandidatūrą, teikia sąrašą ir kandidatūras svarstyti Valdybai;

13.11.5. rekomenduoja savo atstovus į vietos savivaldos valdžios, valdymo ir viešojo administravimo institucijas, gali siūlyti jiems atsistatydinti;

13.11.6. siūlo Partijos organams savo Skyriaus atstovus iškelti kandidatais Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose bei rinkimuose į Europos Parlamentą, deleguoja ir atšaukia savo atstovą (-us)

į Tarybą, renka arba kitaip deleguoja Suvažiavimo delegatus;

13.11.7. priima sprendimus dėl jungimosi į koalicijas su kitomis politinėmis jėgomis savivaldybių tarybų ir savivaldybių mero rinkimuose ir po jų, aptarus tai Valdyboje;

13.11.8. gali priimti sprendimus arba perduoti svarstyti ir sprendimus priimti kitiems Skyriaus organams visais kitais Skyriaus klausimais, kurie neaptarti šiuose Įstatuose ir kurie nėra priskirti kitų Skyriaus ar Partijos organų kompetencijai;

13.11.9. Pagal Tarybos nustatytą Skyriaus narių atstovavimo kvotą renka arba kitaip deleguoja atstovus į Suvažiavimą.

13.11.10. Pagal Suvažiavimo nustatytą Skyriaus narių atstovavimo kvotą renka arba kitaip deleguoja atstovus į Tarybą.

13.12. Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka sprendimus dėl šių Įstatų 13.11.3. –13.11.7 papunkčiuose nurodytų klausimų gali priimti ir kiti Skyriaus kolegialūs valdymo organai, jei tokie organai yra sudaryti Skyriuje ir Skyriaus nuostatai suteikia jiems tokią teisę.

13.13. Skyriaus susirinkimo sprendimai priimami paprastąja balsų dauguma, dalyvaujant ne mažiau kaip pusei Skyriaus narių, kurių aktyvioji teisė nėra sustabdyta. Visi sprendimai priimami atviru balsavimu, jei šie Įstatai ar Skyriaus nuostatai nenustato kitaip, arba dėl slaptos balsavimo nutaria Susirinkimas.

13.14. Skyriaus taryba yra Skyriaus kolegialus valdymo organas, veikiantis tarp Skyriaus susirinkimų. Skyriaus tarybos kompetenciją bei sprendimų priėmimo tvarką nustato Skyriaus nuostatai. Skyriaus tarybą sudaro:

13.14.1. Skyriaus pirmininkas;

13.14.2. Skyriaus pirmininko pavaduotojas (-ai);

13.14.3. Skyriaus sekretorius;

13.14.4. Skyriaus susirinkime išrinkti nariai;

13.14.5. Skyriaus poskyrių pirmininkai (jei Skyrius skirstomas į poskyrius);

13.14.6. Skyriaus prezidiumo nariai (jei prezidiumas Skyriuje sudaromas).

13.15. Skyriaus pirmininkas yra Skyriaus vienasmenis valdymo organas.

13.16. Skyriaus pirmininkas renkamas Skyriaus susirinkime dvejų metų kadencijai slaptu balsavimu.

13.17. Skyriaus pirmininko kompetenciją nustato Skyriaus nuostatai.

13.18. Skyriaus sekretorius yra Skyriaus organas, administruojantis Skyriaus ūkinę-organizacinę veiklą. Skyriaus sekretorius vadovauja Skyriaus sekretariatui. Skyriaus sekretoriaus kompetenciją nustato Skyriaus nuostatai.

13.19. Skyriaus kontrolierius (Kontrolės komisija) yra Skyriaus kontrolės organas, kuris tikrina Skyriaus ūkinę ir finansinę veiklą. Skyriaus nuostatų nustatyta tvarka Skyriuje gali būti sudaroma

Skyriaus kontrolės komisija. Skyriaus kontrolieriaus (Kontrolės komisijos) kompetenciją nustato Skyriaus nuostatai.

13.20. Skyriaus kontrolieriumi (Kontrolės komisijos nariais) negali būti Skyriaus pirmininkas, Skyriaus sekretorius bei Skyriaus kolegialaus valdymo organo nariai.

13.21. Skyriaus prezidiumo, Skyriaus pirmininko pavaduotojo (-ų), Skyriaus komitetų bei Skyriaus rinkimų (referendumo) štabo sudarymo tvarką bei kompetenciją nustato Skyriaus nuostatai.

13.22. Skyriuje gali būti sudaromi ir kiti Skyriaus organai, nenumatyti šiuose Įstatuose, tačiau reikalingi užtikrinti efektyvią Skyriaus veiklą. Tokių organų sudarymo tvarką bei jų kompetenciją nustato Skyriaus nuostatai.

14. Komitetai

14.1. Komitetai gali būti sudaromi atskirų valstybės, vietos savivaldos ir visuomenės veiklos sričių politinėms, socialinėms ir dalykinėms problemoms nagrinėti bei teikti pasiūlymus Partijos organams.

14.2. Komitetus steigia ir jų skaičių, pavadinimus, dalykines sritis nustato bei veiklos bendrąjį darbo reglamentą tvirtina Taryba.

14.3. Komitetai buria Partijos narius, kviečia dalyvauti komiteto veikloje ekspertus atskiriems klausimams nagrinėti, teikia išvadas, pasiūlymus Partijos organams, Partijos programai, rinkimų programoms, Partijos rengiamai Vyriausybės programai, alternatyviai opozicinės Vyriausybės programai, kitoms programoms bei įstatymų ir kitų teisinių aktų, jų pakeitimų projektams, formuoja Partijos politiką atskirais valstybės ir visuomenės gyvenimo klausimais.

14.4. Komitetui vadovauja pirmininkas, renkamas komiteto narių.

14.5. Komiteto pirmininkas teikia komitetui tvirtinti komiteto pirmininko pavaduotojo (-ų) kandidatūrą (-as), nustato komiteto posėdžių sušaukimo terminus, ne retesnius nei kartą per pusę metų, sudaro komiteto posėdžio darbotvarkės projektą, pasirašo komiteto sprendimus.

14.6. Apie komiteto veiklą kartą per metus komiteto pirmininkas informuoja Valdybą.

14.7. Komiteto pirmininkui nesant ar negalint eiti pareigų, jo pareigas eina komiteto pirmininko pavaduotojas.

14.8. Skyriai gali steigti Skyriaus komitetus, kurie teikia pasiūlymus Skyriaus organams bei Partijos komitetams. Skyriaus komitetų pavadinimai ir dalykinės sritys gali skirtis nuo Partijos komitetų.

15. Klubai

15.1. Klubai yra narių susivienijimai, veikiantys Partijos viduje, įteisinantys tam tikros narių dalies socialinių ar profesinių požymių bendrumą nepolitiniiais valstybės ir visuomenės gyvenimo klausimais.

15.2. Klubus registruoja Atsakingasis sekretorius.

15.3. Atsakingasis sekretorius, gavęs klubo pareikštinius dokumentus, per 15 dienų registruoja klubą arba siūlo šiuos dokumentus papildyti, pakeisti pagal šių Įstatų reikalavimus ir teikti iš naujo.

15.4. Klubas steigiamas, kai yra ne mažiau kaip dešimt jo narių. Bet kuriuo atveju klubo narių negali būti mažiau nei šis skaičius.

15.5. Klubas renka pirmininką, jo teikimu tvirtina pirmininko pavaduotoją, apie tai informuoja Atsakingąjį sekretorių.

15.6. Klubo registracijai pateikiami:

15.6.1. klubo steigiamojo susirinkimo protokolo išrašas dėl klubo steigimo, nurodant klubo pavadinimą;

15.6.2. klubo narių sąrašas;

15.6.3. klubo pirmininko ir pavaduotojo pavardės;

- 15.6.4. klubo veiklos nuostatos;
- 15.6.5. klubo darbo reglamentas.
- 15.7. Klubo pirmininkui nesant ar negalint eiti pareigų, jo pareigas eina klubo pirmininko pavaduotojas.
- 15.8. Klubas vieną kartą per metus informuoja Atsakingąjį sekretorių apie savo veiklą.

16. Ryšiai su frakcija Seime ir frakcijomis savivaldybių tarybose

- 16.1. Partija savo programinius tikslus įgyvendina per savo iškeltus Lietuvos Respublikos Seimo narius, savivaldybių tarybų narius, kurie paprastai sudaro Partijos frakcijas, savivaldybių merus, taip pat per savo iškeltus Europos Parlamento narius.
- 16.2. Frakcija Seime susideda iš Partijos narių, išrinktų į Lietuvos Respublikos Seimą, taip pat kitų Seimo narių, pritariančių Partijos programai ir apsisprendusių būti šios frakcijos nariais.
- 16.3. Jei Partijos delegaluotų atstovų nepakanka sudaryti frakciją Seime, Partijos atstovai Seime gali jungtis su kitų politinių jėgų atstovais, sudarydami jungtinę frakciją, pritarus Tarybai.
- 16.4. Partijos nariai, priklausantys frakcijai Seime, savo veikloje vadovaujasi Partijos programa, Partijos Seimo rinkimų programa, šiais Įstatais, Lietuvos Respublikos Seimo statutu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais bei savo darbo reglamentu, aptariamu Valdyboje.
- 16.5. Partijos nariai, dirbantys frakcijoje Seime:
 - 16.5.1. siekia Partijos programos nuostatų įgyvendinimo parlamentinėje veikloje;
 - 16.5.2. palaiko glaudžius ryšius su Partijos komitetais, Skyriais, Partijos frakcijomis savivaldybių tarybose ir teikia informaciją apie įstatymų bei kitų norminių aktų rengimą Seime;
 - 16.5.3. analizuoja Partijos komitetų ir Skyrių pasiūlymus bei priima sprendimus dėl jų įgyvendinimo.
- 16.6. Partijos nariai, dirbantys frakcijoje Seime, derina savo veiklą su Taryba ir Valdyba bei, atitinkamai, frakcijos savivaldybių tarybose – su Skyrių tarybomis.
- 16.7. Frakcijos Seime nariai ar savivaldybių tarybų frakcijų nariai Partijos nariai kviečiami su patarimojo balso teise dalyvauti atitinkamų Skyrių tarybų posėdžiuose.
- 16.8. Frakcija Seime bei frakcijos savivaldybių tarybose, o jų nesudarant, Partijos nariai Seimo nariai bei savivaldybių tarybų nariai ne rečiau kaip kartą per pusę metų pateikia informaciją apie savo veiklą Tarybai ir, atitinkamai, Skyrių taryboms.

17. Savivaldybių forumas

- 17.1. Savivaldybių forumo tikslas – organizuoti ir koordinuoti Partiją atstovaujančių savivaldybių tarybų narių veiklą, įgyvendinant Partijos programines nuostatas ir vietos savivaldos politiką.
- 17.2. Savivaldybių forumą sudaro Partijos iškelti savivaldybių tarybų nariai, esantys Partijos nariais, savivaldybių merai, savivaldybių vicemerai, savivaldybių administracijų direktoriai, esantys Partijos nariais, kiti Partijos nariai, pageidaujantys dalyvauti Savivaldybių forumo veikloje. Savivaldybių forumas veikia vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais, Įstatais ir Partijos programa, jos savivaldybių tarybų rinkimų programomis, savo konferencijoje priimtu ir Taryboje tvirtinamu darbo reglamentu.
- 17.3. Savivaldybių forumas savo konferencijoje dvejų metų kadencijai išrenka savivaldybių forumo pirmininką ir sudaro forumo tarybą.
- 17.4. Savivaldybių forumo pirmininko teikimu savivaldybių forumo taryba tvirtina Savivaldybių forumo pirmininko pavaduotojus ir skiria sekretorių.
- 17.5. Savivaldybių forumo narių įgaliojimai nutrūksta pasibaigus ar kitaip nutrūkus savivaldybių tarybų (tarybos) kadencijai ar atskiro savivaldybės tarybos nario mandatui, ar Partijos nariui pareiškus pasitraukiant iš Savivaldybių forumo veiklos.
- 17.6. Savivaldybių forumo konferenciją ir forumo tarybos posėdžius šaukia Savivaldybių forumo pirmininkas forumo darbo reglamento nustatyta tvarka.

18. Partijos lėšos ir nuosavybė

18.1. Partijos lėšas sudaro:

18.1.1. nario mokestis; Partijos sekretoriatas registruoja nario mokesčius sumokėjusius Partijos narius, nurodydamas jų sumokėtų nario mokesčių dydžius.

18.1.2. valstybės biudžeto asignavimai;

18.1.3. lėšos, gautos iš leidybos, spaudos ir atributikos platinimo, nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, politinių bei kultūrinių renginių (paskaitų, parodų ir kt.) organizavimo ir kitos veiklos;

18.1.4. Lietuvos Respublikoje registruotų bankų arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotų bankų padalinių, veikiančių Lietuvos Respublikoje, paskolos Partijai;

18.1.5. palūkanos už banko sąskaitoje esančias lėšas;

18.1.6. nuolatinio Lietuvos gyventojų savanoriškai skiriama 0,6 procento dydžio sumokėto metinio pajamų mokesčio dalis.

18.1.7. politinės kampanijos laikotarpiu Partijos gaunamos turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukos Partijos politinei kampanijai finansuoti.

18.2. Politinei kampanijai finansuoti skirtas aukas Partija gali rinkti į politinės kampanijos sąskaitą ir naudoti Rinkimų kodekse nustatyta tvarka. Partija turi teisę aukoti savo iškeltų kandidatų ir kandidatų sąrašų ar referendumo politinėms kampanijoms.

18.3. Partijai nuosavybės teise gali priklausyti pastatai, įrengimai, transporto priemonės ir kiti objektai, taip pat kitas turtas, reikalingas Partijos Įstatuose numatytiems tikslams įgyvendinti.

18.4. Partijos turtas ir lėšos negali būti skirstomos jos nariams. Partija neatsako pagal savo narių prievoles, o nariai neatsako pagal Partijos prievoles.

18.5. Partijos buhalterinė apskaita tvarkoma Politinių organizacijų įstatymo, Finansinės apskaitos įstatymo ir kitų įstatymų bei teisės aktų nustatyta tvarka.

19. Baigiamosios nuostatos

19.1. Partija pertvarkoma, pasibaigia (reorganizuojama ar likviduojama) Lietuvos Respublikos civilinio kodekso bei Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymo nustatyta tvarka.

19.2. Sprendimą pertvarkyti, reorganizuoti arba likviduoti Partiją priima Suvažiavimas ne mažesne negu 2/3 visų Suvažiavime dalyvaujančių narių balsų dauguma arba, įstatymų nustatytais atvejais, teismas.

19.3. Nutraukus Partijos veiklą turiniai ir kiti įsipareigojimai sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

Įstatatai priimti 2024 m. vasario 3 d.

Partijos „Laisvė ir teisingumas“ pirmininkas

Artūras Zuokas